

پسندیده‌ترین انسان نزد پروردگار در گفتار امام سجاد(ع)

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

پسندیده‌ترین اشخاص در پیشگاه خداوند متعال کیست؟ اهل بیت^(ع) در موقعیت‌های مختلف بالاترین ارزش‌ها را در پاسخ این سؤال به همگان آموزش داده‌اند. در یک حدیث امام حسین^(ع) فرموده‌اند:ان ارضا کم‌عندا...اسبغکم(اسعاکم)علی عیاله(الکافی، ج ۴، ص ۱۱ و ج ۸، ص ۶۹- من لا یحضره الفقیه، ج ۴،ص ۴۰۸- تحف العقول عن آل الرسول علیهم السلام، ص ۲۷۹- مجموعه ورام، ج ۲، ص ۱۲۰-الوافی، ج ۱۰، ص ۲۳۵ و ج ۲۶، ص-بحار الانوار، ج ۷۸، ص و ۱۳۶ وسایل الشیعه، ج ۷، ص ۳۵۱). به راستی پسندیده‌ترین شما نزد خداوند بخشنده‌ترین (کوشنده‌ترین) شما بر خانواده و همسر و فرزندان است.

در این حدیث جمله «ارضا کم‌عندا...» حکم مقدمه برای بخش بعدی را دارد. انسانی که خداوند از او بیش از دیگران راضی و خشنود است کیست؟ در جمله بعدی چنین انسانی که کارش، مورد رضایت پروردگار است معرفی می‌شود. این انسان نمونه و

برتر آن انسانی است که بیش از دیگران به فکر خانواده‌اش است. «اسبغکم علی عیاله، شخصی است که نعمت را برای خانواده‌اش تمام کرده است. انسانی که خانواده‌دار است و سراسر روز، با همه توان و هوش در پی تأمین نیازهای اقتصادی خانواده و کسب روزی حلال برای مخارج زندگی است تا نیازهای حقیقی همسر و فرزندان را فراهم سازد و گشایش ایجاد کند و آنان را به رفاه برساند. تنبل و بی‌کار و بی‌حال نیست؛ کوشش می‌کند نعمت را بر همسر و فرزندان تمام و مشکلات آنان را برطرف کند و رفاه و سلامت اخلاقی را برای آنان برقرار سازد. در برخی نسخه‌ها «اسعاکم علی عیاله» دارد. چه اسبغکم باشد و چه اسعاکم کلمه افعّل تفضیل است. همه انسان‌ها به فکر هزینه‌های خانواده خویش اند اما بخشنده‌ترین آنان به خانواده که در کسب حلال و خدمت به خانواده نمونه و پیش‌گام است پسندیده‌ترین فرد در نزد خدای سبحان است. «اسعاکم» از ماده سعی است یعنی کوشنده‌ترین و پرتلاش‌ترین و پرکارترین انسان‌ها که بیش از دیگران خشنودی خداوند را دارند. او شخصی است که برای تأمین هزینه زندگی همسر و فرزندان در کسب‌وکار با همه طاقت و توان، کوشش می‌کند. او انسان پیشرو در جلب رضایت ذات حق است.

«علی عیاله» در این حدیث خانواده‌داری و همسر و فرزندداری را می‌رساند. آدم عیالواری که برای خانواده‌اش وسایل معیشت و مسکن و پوشش مناسب را فراهم می‌سازد و از هیچ کوششی دریغ نمی‌کند. کسی که کم‌کاری در کار و کسب و تلاش اقتصادی ندارد. کسی که خانواده‌اش را دوست دارد و در صدد تمام کردن نعمت برای آن هاست. کسی که تلاش و کوشش برجسته برای تأمین نیازهای خانواده دارد و دنبال کسب امکانات لازم برای زندگی از راه مشروع است. کسی که درآمد‌هایش را درست در فراهم ساختن زندگی مطلوب اقتصادی برای همسر و تربیت فرزندان به‌کار می‌گیرد. چنین کسی آن چنان ارجمند و با ارزش است که در پیشگاه خداوند روسفید است و نیکوترین انسان‌ها در نزد آفریدگار جهان است.

برویم تماشا

بهشت بقیع

در معرفی خاکی مطهر،مدفن امام سجاد(ع)

بنا به روایتی امروز سالگرد شهادت امام سجاد^(ع) است به بقیع می‌رویم جایی که حضرت زین‌العابدین^(ع) پس از تشییع باشکوه مردم مدینه، در کنار مرقد مطهر حضرت امام حسن مجتبی^(ع)، عموی بزرگوارشان، به خاک سپرده شده است. در بقیع که قبور بسیاری از اولیای خدا، همسران پیامبر، فاطمه بنت اسد و بسیاری از صحابه گرانقدر پیامبر و تعدادی از شهدای صدراسلام در آن قرار دارد، در این قطعه از بقیع عباس، عموی پیامبر، نیز دفن شده بود و بعداً حضرت امام صادق^(ع) و حضرت امام باقر^(ع) نیز مدفون شدند. این بخش دارای قبه و بارگاه بود، ولی اکنون به دست وهابیون تخریب شده است.

بقیع در لغت به زمین گسترده و بزرگی گویندکه دارای درخت باشدکه یکی از آن‌ها، بقیع غرقد است. غرقد، نام درختی است که در آن محیط بوده است، گرچه بعدها آن درختان را کردند، ولی اسم آن باقی ماند و این زمین، معروف به بقیع غرقد شد.

ابو رافع می گوید: رسول خدا^(ص) درصدد تهیه مکانی برای دفن یاران خود بود و جاهای مختلفی را در اطراف مدینه ملاحظه کرد تا آنکه به بقیع غرقد رسید و فرمود: به من دستور داده شده که این مکان را قرار دهم.

بقیع، زمین مستطیل شکلی در شرق مدینه است که ۱۰۰ در ۱۵۰ متر بوده، ولی بارها توسعه پیدا کرده است. برخی آن را در اصل ۸۰ در ۸۰ متر دانسته‌اند که بعد‌ها با اضافه شدن حش کوکب و... به آن، به ۱۵۰ در ۱۰۰ متر رسید. بقیع به علت قدوم مبارک رسول خدا^(ص) و دفن چهار تن از امامان^(ع) و دیگر مؤمنان، شهیدان و نیکان، دارای شرافت زیادی است. سیوطی از انس روایت می‌کند که دو آیه ۵۰ سوره شرح در بقیع نازل شد.

شیخ صدوق سفارش می‌کرد که پس از زیارت امامان بقیع، در مسجدی که آنجاست و گفته می‌شود مکانی است که حضرت فاطمه ^(ص)در آن نماز گزارده‌اند، دو رکعت نماز بخوانید. ظاهراً مقصود، همان بیت الاحزان است که در نزدیکی قبور امامان بقیع بوده است و وهابیان آن را تخریب کردند. بیت الاحزان حضرت فاطمه ^(ص) را باید خانه اسرار آن حضرت نامید. اینجا، جایی بود که حضرت امام علی ^(ع) آن را برای حضرت فاطمه^(ص) ساخته بود و آن حضرت با حسنین ^(ع)، در آنجا حضور می‌یافت. عالمان شیعه و سنی در کتاب‌های خود، مردم را به زیارت قبرستان بقیع ترغیب کرده‌اند. علاوه بر فقیهان و عالمان بزرگ شیعی، شخصیت‌هایی از اهل سنت چون عبدالکریم بن عطاء... مالکی، محمد بن شربینی، بکری دامباطی، فاکهی، نووی، غزالی، صالحی شامی و... به آن تصریح کرده‌اند. مستحب است که برای این زیارت، سه کار انجام شود، غسل، زیارت و خواندن هشت رکعت نماز (برای هر امام، دو رکعت) بنا به تصریح برخی از مراجع بزرگوار، ادب زیارت حکم می‌کند که برای زیارت ائمه در قبرستان بقیع، با پای برهنه و بدون کفش وارد شوند و زیارت کنند.

شهرآر

شماره ۳۳ شنبه ۱۴۰۱ خرداد ۱۳۹۹ شماره ۲۵۹۹

۱۴

مهرماه

گفت‌وگو

از نقاط عطف اتفاقات تاریخ دینی، بررسی و تبیین سرانجام قاتلان و جنایتکارانی است که ظلم کردند و ائمه‌اطهار و اهل بیت^(ع) را آزار دادند و اذیت کردند. از این رو، در گفت‌وگو با حجت الاسلام‌والمسلمین حسین رضایی قمی، خطیب مذهبی و مدرس جامعه‌المصطفی^(ص) العالمیه به مرور فرجام شوم چندی از این افراد پرداخته‌ایم که مشروح آن در ادامه می‌آید:

- کسانی که در رکاب یزید و ابن زیاد راهی جنگ با سیدالشهدا(ع) شدند، بهره‌ای را که می‌خواستند از دنیا برند؟ فرجام آن‌ها چه شد؟**

عمده فرق بین لشکر حضرت سیدالشهدا^(ع) و لشکر عمرسعد طبق فرموده خود امام^(ع) در لقمه حرام بوده‌است، درآموزه‌های دینی نیز دلیل تفاوت‌های انسانی به میزان دنیاگرایی و هدف آن‌ها نیست داده‌می‌شود؛ چنان‌که پیامبر اکرم^(ص) فرمودند: اگر کسی محبت آل...^(ع) را داشته باشد، از آثار آن حبّ، زهد در دنیاست. همین زهد باعث می‌شود وجود خود را فدای امام زمانمان کنیم. بنابراین حمیدبن مسلم نقل می‌کند دیدم ۱۰ نفری که اسبان خود را برای تاختن برپیکر ابی‌عبدا...^(ع) نعل تازه زده بودند. از دارالحکومه خارج می‌شدند و خود را لعن می‌کردند و به خویش دشنام می‌دادند که حتی پول نعل‌های مادرنیامد! یعنی هزینه‌ای که برای جلب‌نظر عبیدا... بن زیاد انجام داده بودند حتی به‌این اندازه به کارشان نیامده بود!

این عاقبت همه دنیاگران است که به آنچه می‌خواهند، نمی‌رسند. وقتی که ابی‌عبدا...^(ع) برای عمرسعد گذاشته‌اند این مسئله را به

ای‌بندگان من! از نافرمانی من بپرهیزید!

سوره زمر، آیه ۱۶
ترجمه آیت... مکارم شیرازی

آیه

ای‌بندگان من! از نافرمانی من بپرهیزید!

سوره زمر، آیه ۱۶
ترجمه آیت... مکارم شیرازی

آیه

حدیث

زندگی عرصه تقابل نگاه‌ها به دنیاست

حجت الاسلام رضایی قمی در گفت وگو با شهرآرا

در اسارت نیافت و مأمون که با خدعه و نیرنگ، امام رضا^(ع) را به ولایتعهدی اجبار کرد و ایشان را با زور به خراسان آورد پایانی جز مرگ و بدنامی نداشت. اصلاً تفاوت نگاه باعث می‌شود دنیاگرایان به دنیا نرسند و آن‌ها که در پی آخرت هستند به دنیا و آخرت توانمان برسند و این در سپاه امام حسین^(ع) به خوبی مشهود است که در پی دنیا نبودند و ماندگار تاریخ شدند.

- در عرصه تبیین چقدر نیازمند چنین روایت‌هایی از تاریخ هستیم؟**

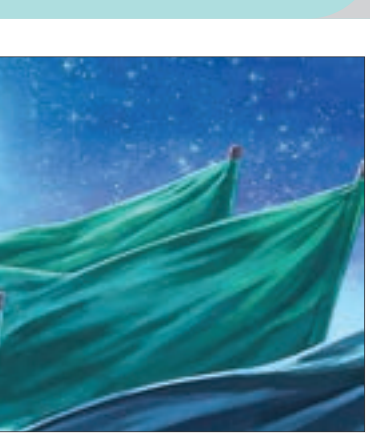
این نمروز یا یک روز عاشورای سیدالشهدا^(ع) پهنه‌ای وسیع برای آموختن است، هزار و اندی سال است که در منابر این واقعه تبیین می‌شود و هرگز بدون اثر نبوده است، ما در دنیایی زندگی می‌کنیم که دائم این تقابل و تعارض و همه‌ها و انتخاب کردن‌ها وجود دارد، چنان‌که مجالس حسینی نقطه آغاز تغییرات و اتفاقات مثبت در افراد و عالم بوده و است.

زاویه‌های بکر و دست نخورده‌ای درباره عاشورای حسینی وجود دارد که باید به آن‌ها پرداخت به‌ویژه از منظر سرانجام قاتلان کربلا که اگر تبیین شود می‌توان با دنیاگرایی‌ای که غرب در جامعه ما پمپاژ می‌کند، مقابله کرد و این چنین یاد امام زمان^(عج) و سربازی ایشان پررنگ می‌شود، آقایی که غریب‌است و حتی در مجالس حسینی کمتر از ایشان یاد می‌شود. باشدکه همواره به یاد امام زمان^(عج) خود باشیم و مدام با خودمان بگوییم اگر امام زمان ما از ما می‌خواست تا یاری‌اش کنیم آیا انگیزه این کار را داریم؟ آیا برنامه‌ای برای به‌دستی آوردن توانایی این کار داریم؟ باشد که از منتظران امام عصر خود قرار بگیریم و امام زمان و زمانه خود را تنها نگذاریم.

می‌توانید در مکان‌های مختلف مثل میز کار خود از آن استفاده و در طول روز قرائت کنید.
صفحه آرایی کتاب به صورت تمام رنگی و متمایز از هم طراحی شده است تا مخاطب در صورت مطالعه صفحات متعدد از کتاب، با طراحی‌های متفاوت روبه‌رو شود. در پایان کتاب نیز، صفحاتی به‌عنوان یادداشت و چله‌نشینی در نظر گرفته شده است. این کتاب با همکاری مشترک انتشارات کتابستان معرفت و گروه سیره در ۲۱۶ صفحه تولید و به چاپ رسیده است.

از تازه‌های نشر کتابستان کتاب «سیره» نوشته حسین انصاریان و علی ملکی است. این اثر، مجموعه‌ای است با محتوایی مفید و مختصر و با صفحه‌آرایی متفاوت و امروزی‌تر که از گنجینه‌های روایی شیعه و قرآن کریم گردآوری شده است. این کتاب منتخبی است از محتوای کاربردی و خاص که اذکار و آیات توصیه شده و موثق مورد نیاز برای صبح تا شب شما را در بر دارد. اذکار و ادعیه‌ای اغلب کوتاه، نورانی و با ترجمه‌ای روان و کوتاه. کتاب سیره حاوی تعدادی فلش کارت از ادعیه و آیات کوتاه و کاربردی هستند که

که درباره چگونگی زیارت امام حسین^(ع) از راه دور پرسیده بود، فرمودند: پس از آنکه به آن حضرت با سلامی اشاره کردی، دو رکعت نماز بخوان و سپس زیارت عاشورا را بخوان، هنگامی که این زیارت را خواندی در حقیقت او را به چیزی خواندی که هر کس از ملائکه که بخواهند او را زیارت کنند، به آن می‌خوانند و خداوند برای تو هزار هزار حسنه می‌نویسد و از تو هزار هزار سیئه دور می‌نماید و تو را هزار هزار مرتبه بالا می‌برد. همانند کسانی هستی که در رکاب آن حضرت به شهادت رسیدند. حتی در درجات آن‌ها هم شریک می‌شوی. (کامل الزیارات- ص ۷۴)

«و از او می‌خواهم... که خون‌خواهی شما را به همراه امامی از شما که مهدی (هدایت‌گر) و به گویای از شماست، روزی من قرار دهد.» و در هر بار خواندن زیارت عاشورا این دعا را می‌خوانیم که، خداوند پاداش ما را در عزای مصیبت حسین^(ع) بزرگ گرداند و ما و شما را از جمله کسانی قرار دهد که به همراه ولی‌اش امام مهدی^(عج) از آل محمد^(ص) به خون‌خواهی او برمی‌خیزند.» چه خوب نعمتی هستند ائمه همه ابعاد وجودشان برکت و مایه عبرت است. از خدا می‌خواهم من را هم به درک عظمت انتظار برای امام زمان خودم برساند.

همراه امامی از شما که مهدی (هدایت‌گر) و به گویای از شماست، روزی من قرار دهد.» و در هر بار خواندن زیارت عاشورا این دعا را می‌خوانیم که، خداوند پاداش ما را در عزای مصیبت حسین^(ع) بزرگ گرداند و ما و شما را از جمله کسانی قرار دهد که به همراه ولی‌اش امام مهدی^(عج) از آل محمد^(ص) به خون‌خواهی او برمی‌خیزند.» چه خوب نعمتی هستند ائمه همه ابعاد وجودشان برکت و مایه عبرت است. از خدا می‌خواهم من را هم به درک عظمت انتظار برای امام زمان خودم برساند.